

Stortinget må senke drivstoffavgiftene nå

Energikrise og krig i Europa gjør at blodtilførselen til bedrifter i hele Trøndelag nærmer seg kollaps. Det vil igjen kunne ramme oss alle!

Av:

Kaare Hagerup, Daglig leder Næringsforeningen i Trondheimsregionen – Malvik (NiT)

Jon Uthus, Daglig leder Næringsforeningen i Værnesregionen (NiV)

Med krigsutbruddet i Ukraina har olje- og gassprisene steget til astronomiske nivå. Samtidig som EU vil redusere importen av olje- og gass fra Russland med to tredjedeler, har pumpeprisen på diesel nærmet seg 28 kroner literen her hjemme. Hvor lenge krigen vil vare, vet ingen. Det som er sikkert, er at det utfordrer transportnæringen og alle bedrifter med et transportbehov.

Dieselpris på godt over 20 kroner literen innebærer at lastebileiere taper penger på å levere varer samfunnet trenger for å holde hjulene i gang. For sjøtransporten har drivstoffkostnadene økt med mer enn 50 prosent, og transportkostnad for flyfrakt av fersk trøndersk sjømat til Sør-Korea tilsvarer nå 80-100 kroner per kilo fisk, basert på en oljepris på 100-130 dollar fatet.

Maskinentreprenører og transportleverandører har i stor grad faste priser i allerede inngåtte kontrakter som ikke kan justeres som følge av økte drivstoffkostnader. Resultatet er at bedrifter som drev lønnsomt i januar, i mars vil gå med underskudd. Varige sanksjoner mot Russland, kan medføre vesentlig høyere drivstoffpris over tid. Lite tyder på at drivstoffprisene vil gå ned til nivået de lå på i høst med det første. Dette kan føre til store utfordringer for transportnæringen som samfunnet er avhengig av for å holde aktivitetsnivået oppe.

På 70-tallet innførte Arbeiderpartiets finansminister Per Kleppe de såkalte Kleppe-pakkene. Siden har vi hatt en uavbrutt tradisjon for at staten bidrar i kriser næringslivet ikke selv har skyld i. Sist det skjedde, var under pandemien. Mars 2022 er ikke mindre dramatisk, verken for næringsliv eller samfunnsliv.

Trønderske bedrifter merker allerede at prisen på nye transportoppdrag og råvarekostnader har gått kraftig opp. På toppen kommer strømpris høyere enn normalt og utsiktene til et krevende lønnsoppgjør. Dette berører også mange trønderske arbeidstakere, fordi de økte kostnadene truer arbeidsplasser og kjøpekraft. På samme tid håver den norske stat inn enorme merinntekter på at mye nå blir dyrere for både bedrifter og forbrukere. Økonomer har anslått at staten i år kan tjene 1750 milliarder på økte priser på strøm, olje og gass. Det er nesten 1500 milliarder mer enn budsjettet.

NiV og NiT er en del av Næringsalliansen for Trøndelag som samler nærmere 5.000 trønderske bedrifter innenfor alle bransjer. På vegne av bedriftene og deres ansatte, krever Næringsalliansen for Trøndelag at Stortinget bruker deler av de kriseskapte statlige merinntekter til å sikre tusenvis av norske arbeidsplasser. Sverige har allerede kuttet i statlige avgifter på drivstoff, det må også den norske staten gjøre.

I mars 2020 klarte våre folkevalgte raskt å bli enige om tiltakspakker som skulle bidra til å hindre store negative konsekvenser for samfunns og næringsliv. Koronaepidemien var en akutt trussel, og Stortinget innså at å kjapt få på plass økonomiske ordninger var god bruk av statens midler for å sikre norske arbeidsplasser. Og tiltakene virket.

Ekstraordinære høye drivstoffpriser som følger av krigen i Ukraina er en akutt trussel for vårt samfunns- og næringsliv. Vi forventer like resolutt handling fra Stortinget i mars 2022 som i mars 2020.